

Oponentský posudek disertační práce:

HODNOCENÍ INFORMAČNÍCH RIZIK VYBRANÝCH SUBJEKTŮ PODNIKATELSKÉ SFÉRY

Autor: **Ing. Marie Černá**

Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická

Cíle práce, aktuálnost tématu a jeho významu pro obor

Jakákoliv lidská činnost probíhá ve stále měnícím se prostředí. Proto ne vždy se výsledky činností shodují s očekáváními. V souhrnném vyjádření je možno tyto odchylky považovat za riziko a úkolem rizikového managementu je tyto odchylky minimalizovat. Rostoucí složitost a provázanost jednotlivých procesů je objektivně daná prohlubováním dělby práce i novými technologiemi a složitost je spojena s růstem míst v systémech, kde mohou vznikat odchylky od očekávaného stavu. Úkolem poznání je tato místa identifikovat, hodnotit jejich význam, hodnotit možné příčiny vzniku odchylek, oceňovat náklady spojené s minimalizací možných odchylek, optimalizovat procesy v systémech s cílem minimalizace těchto problematických bodů, kde odchylky od očekávaného stavu vznikají.

Předložená disertace si klade za cíl „analyzovat současný stav řízení informačních rizik, která se mohou vyskytnout v rámci podnikových procesů spadajících do kompetence ekonomických/účetních oddělení zvolených podnikatelských subjektů a navrhnout doporučení pro minimalizaci takových rizik“. Domnívám, že tento základní cíl je zcela v souladu s potřebami praktického řízení podnikových procesů v oblasti zpracování a využívání informací. Rostoucí význam informačních technologií, komunikačních prostředků a umělé inteligence úspěšně řeší některé předchozí problémy ve zpracovávání informací, vytvářejí se však jiná místa v systémech, která vyžadují pozornost a potřebu identifikace možných rizik.

Postup řešení, použité metody, splnění cílů

V úvodní 1. kapitole doktorandka formuluje tři základní hypotézy, jejichž pravdivost má ověřit disertační práce. Jsou to:

- „Většina sledovaných společností pod pojmem informačním management vnímá především informační a komunikační technologie a nevěnuje pozornost dalším okruhům, které patří do informačního managementu.“
- Více než polovina sledovaných společností se již setkala s pojmem informační management.
- Informačním rizikům spojeným s lidským faktorem věnuje maximální pozornost jen malé množství sledovaných společností“.

Ověřování platnosti formulovaných hypotéz je založeno na dotazníkovém šetření (celkem 63 podniků, z toho 61 MSP a 2 velké podniky) a 15 strukturovaných rozhovorech. Šetření i rozhovory poskytly nepochybně zajímavé postřehy, které doktorandka ve své práci dobře zpracovala, nicméně potvrzení či zamítnutí hypotéz na základě šetření tohoto rozsahu je rizikové. Navíc výsledky rozhovorů respondentů z malých a středních podniků mohou být hodně rozdílné, neboť v uspořádání informačních procesů ve firmě s 50 a 250 zaměstnanci mohou být značné rozdíly a rovněž předmět činnosti bude mít vliv na volbu IT prostředků i na uspořádání informačního systému firmy.

Stanovisko k výsledkům disertační práce a původnímu konkrétnímu přínosu

Přehled výsledků rozhovorů a vyhodnocení dotazníků umožnilo doktorandce vytvořit rámcový obraz o stavu řízení rizik v MSP. I když na základě formulovaných hypotéz lze intuitivně

očekávat určité odpovědi, relevantnost jejich validity ověřenou byť malým vzorkem považují za důležité. Je poněkud zarážející, že pouze 5 respondentů (10,2 %) uvedlo užití normy ČSN 36 9790 – Systém managementu bezpečnosti informací. Doktorandka rovněž uvádí, že podle dotazníkového průzkumu většina respondentů v oblasti rizik spojených s lidským faktorem volila možnost odpovědi „rizika nejsou sledována“. Týká se to otázky č. 6. dotazníku, a je otázkou, zda takto stručně formulována otázka může dát smysluplnou odpověď i od poučeného respondenta. Kapitola 4 obsahuje návrhy a doporučení pro zlepšení práce s informacemi a s informačními riziky, která považují za smysluplná. Nerozumím proto, proč je v práci ještě podkapitola „5.2 Přínos práce pro praxi“, která v podstatě žádnou relevantní informaci neobsahuje.

Vyjádření k formální úpravě, jazykové úrovni, systematickosti, přehlednosti habilitační práce.

Práce je tematicky rozdělena do 5 kapitol. První kapitola je věnována úvodu k tématu, cílům a metodice práce, druhá kapitola je věnována teoretickým východiskům práce. Alespoň podle názvu kapitoly bych očekával obsáhlý přehled literatury k danému tématu, opírající se o zkušenosti zejména těch zemí, které mají s touto problematikou dlouhodobé zkušenosti a které jsou zobecněny v teoretických pracích řady autorů. Zatímco první paragraf této kapitoly obsahuje spíše normativní rámec řízení rizik obsažený v různých dokumentech, k teoretickému pojetí má blíže teprve třetí paragraf. Druhý paragraf po stručné charakteristice pojmů a vztahů mezi nimi obsahuje dvě případové studie, jejichž účelem zřejmě má být názorné vysvětlení pojmů. Teoretický výklad problematiky však tyto studie nemohou nahradit. Ve třetí kapitole jsou představeny výsledky expertních rozhovorů a dotazníkového šetření. Uspořádání formou tabulek je vyčerpávající, ale ne příliš přehledné. Místo podrobných tabulek v textu práce (ty mohly být v příloze), v textu měl být obsáhlejší rozbor výsledků těchto rozhovorů. Čtvrtá a pátá kapitola jsou věnovány námětům ke zlepšení podnikových informačních procesů a dosaženým výsledkům práce.

Doktorandka v závěru své práce uvádí rozsáhlý přehled literatury, bohužel řada prací uvedených v tomto seznamu není vůbec v textu práce zmíněna. Navíc u odkazů na autory zcela chybí uvedení stránky, ke které se odkaz vztahuje. Abychom si mohli správnost odkazu ověřit, musel by si čtenář přečíst celou původní publikaci. Jazykově je práce zpracována dobře,

Závěr

Téma disertační práce je aktuální a má smysl se jím zabývat. Navíc je tato problematika složitá, protože informační procesy procházejí velkými změnami v souvislosti s rozvojem informačních a komunikačních technologií. Mění se charakter možných rizik i místa jejich vzniku. Proto práci považuji za účelnou a i přes výše uvedené výhrady jako celek, za zdařilou. Disertace tak splňuje podmínky, které jsou na disertační práce kladeny. Autorka má řadu publikací, a těmito publikacemi i touto disertací prokazuje schopnost samostatné vědecké práce.

Na základě uvedených skutečností **doporučuji tuto disertační práci k obhajobě** (dle § 47 zákona č. 111/1998 Sb.) a v případě úspěšné obhajoby navrhuji, aby byl **Ing. Marii Černé udělen titul doktorka (PhD.)** před příslušnou komisí v oboru **Podniková ekonomika a management**.

Otázky do diskuse:

1. Jaká jsou hlavní rizika spojená se začleněním účetního systému do podnikového informačního systému a ve kterých místech vznikají?
2. Jaké zkušenosti byly v podnicích, v nichž probíhalo šetření s procesním řízením?

3. Kde v disertaci jsou využity myšlenky Angely Edmunds, a Anne Morris publikované v práci The problem of information overload in business organisations: a review of the literature?

V Praze dne 13. 5. 2016.

doc. Ing. Jiří Beck, CSc.

[The following text is extremely faint and largely illegible. It appears to be a formal letter or report, possibly containing a summary of the dissertation and a list of references. The text is mirrored from the reverse side of the page.]